

Tuần báo Xã hội Văn hóa Nghị luận

ĐỜI MỚI

Số 50 — 5 đồng

THỨ BẢY 14 - 3 - 1953

Wasm
AP95
V6D64+

ĐỜI MỚI

có bán tại:

Saigon — Huế —
Hanoi — Pnom-

Penh. Xin hỏi các

đại lý, các tiệm sách

các nhà bán báo chi

Nam Việt..... 5\$

Cao Miên..... 6\$

Trung Việt..... 8\$

Bắc Việt..... 8\$

Lào..... 8\$

Giá dài hạn:

(Nam Việt)

1 tháng..... 30\$

3 tháng..... 60\$

6 tháng..... 120\$

1 năm..... 240\$

PHAN THIẾT ĐÃ TRỞ LẠI TƯƠNG TÌNH

(Ảnh Lê Hương)

TÒA SOẠN: 117 Đại lộ Trần Hưng Đạo
Chợ quận — Giây nôi: 793

QUẢN LÝ: 96 Đại lộ Grimaud
Saigon — Giây nôi: 22.491

Chủ nhiệm: TRẦN VĂN AN

Mầm xanh văn nghệ

Thân gửi các bạn trẻ.

TRONG mục đích khích lệ sự sáng tác của bạn trẻ, **Đời Mới** sẽ tìm tới giới thiệu những tài năng mới của các bạn văn nghệ xa gần. **Đời Mới** chân thành đón tiếp những bạn văn nghệ muốn phụng sự một văn nghệ dân tộc lành mạnh trong phần « **Mầm xanh văn nghệ** ». Các bạn văn nghệ trẻ tuổi đã viết văn, làm thơ, hưởng ứng cùng **Đời Mới**, hãy gửi các sáng tác phẩm đến tòa soạn.

Ngoài sự giới thiệu các bạn « **Mầm xanh văn nghệ** », **Đời Mới** sẽ tùy theo bài các bạn đăng trên mặt báo mà gởi tặng những sách giá trị (thay vào số bút phí của các bạn).

Đời Mới mở rộng cửa đón chờ các bạn trẻ góp tài, góp sức để vun xới vườn văn nghệ với những mầm xanh tươi mạnh.

Chào sáng tác,

ĐỜI MỚI

Ý KIẾN BẠN ĐỌC

CHÚNG tôi trích câu hỏi thứ 2, và thứ 3 trong Bản dành cho bạn đọc.

- Bạn có lần nào muốn ngừng đọc không? Và nếu có, thì vì lẽ gì?
 - Bạn muốn thêm mục gì? Canh tân **Đời Mới** như thế nào?
- Và dưới đây là những ý kiến của các bạn đọc xa gần:
- Không bao giờ tôi muốn ngừng đọc cả
 - Tôi muốn thêm mục Truyện Trinh thám.

PHẠM HÙNG PHI (Saigon)

- Có lần tôi phải ngừng đọc vì nếu thích quá mà đọc hết một lần thì phải đợi đến một tuần mới có số báo mới, như vậy lâu quá!
- Tôi muốn thêm những mục chánh trị như của **Bất Hủ** viết... Canh tân **Đời Mới** nên bỏ bớt quảng cáo nữa.

BÙU DỤC (Huế)

- Không có một ý nghĩ gì về điều ấy cả vì tôi tin chắc **Đời Mới** không thể « chết » được.
- Theo ý tôi, các mục trong **Đời Mới** cũng đủ rồi. Hiện « nó » là tờ báo chạy nhất Thủ đô.

ĐOÀN VĂN LẬP (Trung Việt)

- Có nhiều lúc cũng muốn ngừng đọc vì **Đời Mới** đăng nhiều truyện dài, truyện Tàu, đọc chán quá!
- Thêm mục bình luận tình hình quốc tế, chánh trị, văn hóa xã hội như bài của Raymond Cartier viết trong tạp Paris Match.

MAI VĂN BA (Saigon)

- Tôi ngừng đọc rồi lại đọc, đến 6, 7 lần, vì bài vở **Đời Mới** « già dặn » quá thanh khô khan.
- **Đời Mới** nên chọn thêm vào bộ biên tập vài nhà văn trẻ viết cho bạn trẻ. Nên thêm mục « đọc giả diễn đàn ».

NGUYỄN NGỌC KHÁ (Saigon)

- **Đời Mới** có nhiều bài vở đúng đắn rất thích hợp với tôi nên tôi không ngừng đọc.
- Nên thêm mục cho học sinh, và vấn đề tranh sống của giới cần lao. Vài số tiền ở đồng mỗi số, tôi không dám đòi hỏi thêm.

TRINH XUÂN ĐỒNG (Saigon)

- Có một lần, tôi toàn ngừng đọc vì không có bài của chị Minh Đạt.
- Ước gì **Đời Mới** đừng bỏ những mục « gia đình thường thức » và « Trật tự hóa đời sống chung ».

NGUYỄN THỊ MƯỜI (Vĩnh Long)

Tuần báo Xã hội Văn hóa Nghệ thuật

ĐỜI MỚI

SỐ 50 — THỨ BẢY 14 - 3 d.l.

NGÀY 29 THÁNG GIÊNG ÂM LỊCH

TRONG TẬP NÀY :

— Ngược thời	Dương bá Dương
— Thời Tiến	Thế Nhân
— Ý và việc	Hậu Nghệ
— Saigon ngày mai	Vũ Lăng
— Tiếng dội về cuốn « Soleil au ventre » của Một nữ giáo sư Một sinh viên và Một khán giả màn ảnh	
— Mẫu tư tưởng	Hồ Dzếnh
— Màn ảnh Sân khấu trong tuần	
	Đại Hải
— Tùy bút, Thơ	Châu Liêm, Đỗ Tấn Xuân
— Thơ Nguyễn Du	Vô Oanh dịch
— Lá thư văn nghệ	Đại Mạch
— Truyện ngắn giải nhất quốc tế	
	Giang Tân dịch
— Đọc thơ các bạn	Lê Sinh
— Bức thư cách vách	Cô Minh Đạt
— Kịch ngắn	Bạch Sơn
— Thăm kịch tìm vàng	Huyền Lang
— Cọp vào chùa tu	Nguyễn ngọc Mẫn
— Ánh sáng đô thành	Cô Văn Nga

Giao thiệp với

Đại nguyên súy

NGUYỄN HU

của Hoàng xuân Hân

...VÀ NHIỀU MỤC KHÁC

BÌA 2 MÀU

8 TRANG 2 MÀU

Bản gỗ Văn Mới—Bản kẽm của Dầu
Ấn loát tại nhà in riêng của ĐỜI MỚI

TÒA SOẠN : 117 đại lộ Trần hưng Đạo
Chợ quán — (Giấy nói : 793 card)

Bài vở gởi về Tòa soạn xin viết một mặt giấy.
Tòa soạn không có lệ trả bản thảo.

QUẢN LÝ : 96 đường đại tá Grimaud
Sài Gòn — giấy nói 22.494 — Hộp thư 353
Thư từ, bưu phiếu : xin đề tên TRẠC ANH.

Nhà xuất bản Ngày Mới
xuất bản và phát hành

Danh nhân mà ít được
ai biết là người thế nào!

DANH nhân là người thế nào? Là người được một số đông người khác, hoặc trong xã hội nước nhà, hoặc ở nước ngoài, khen và cho là có tài. Danh nhân trội bậc cũng được coi như là vĩ nhân, hay là kỳ tài.

Gần đây, nhà thi sĩ kiêm kịch sĩ trứ danh Pháp, Ông Jean Cocteau, có thốt một câu khiến Bá Dương suy nghĩ và suy luận. Vậy, ký giả xin hiến các bạn kết quả của sự « vận dụng trí lực » (nói theo bạn **Bất Hủ**), về ý kiến của Ông Jean Cocteau.

Ông này bảo : « Tôi có thể là người nổi tiếng (danh nhân), nhưng chắc chắn tôi là người ít được ai biết (vô danh thị) ».

Bá Dương cho rằng trong lời nói của J. Cocteau có ẩn lẩn triết lý, lắm sự thật chưa cay.

Ta thử định nghĩa thế nào là danh nhân. Danh là tên, danh nhân là người có tên. Hỡi vậy, có người không có tên hay sao? Người ta sẽ trả lời : danh nhân là người có tên (tên) được người ta nhắc nhở.

Còn những người có tên mà chỉ có bà con giòng họ biết, người xóm biết mới gọi như thế nào? Gọi họ là vô danh thị chẳng? Bạn sẽ không tán đồng. Vậy tôi xin tạm gọi họ là người có tên mà không tiếng. Như bạn chưa bằng lòng, bạn sẽ tìm họ một định nghĩa khác.

Vậy thì « danh nhân » là kẻ được người ta nhắc nhở đến tên luôn. Mà nhắc nhở lại có hai cách : nhắc với sự thương mến, khen tặng và tôn sùng, và nhắc với sự chán ghét, chê đê, chửi bới.

Đều là danh nhân cả.

Thánh Gandhi, nhà cách mạng J. Jaurès, Tôn Văn, nhà ái quốc Nguyễn an Ninh, Tạ thu Thâu là bậc danh nhân.

Bác sĩ Bougrat cố ý giết người, Stavinsky lường gạt đại quĩ mỏ, tướng cướp trứ danh, các chiến phạm Đức Nhật cũng là danh nhân, các nhà chửi đổng, các tay sát nhân, anh Đồn hùng Tín Việt Nam, cũng là « danh nhân ».

Ôi ! danh nhân ! Vì có tiếng « ôi », mà ta có thể tin lời nói của ông J. Cocteau là chơn thật.

Đã mấy ai được biết danh nhân? Người ta chỉ nghe tiếng. Mà nếu người ta được biết rõ thì chưa chắc thế gian đã còn mấy danh nhân được yêu chuộng. Bởi vì, người không có ai ba đầu sáu tay, không ai toàn thiện, đủ đức. Chính các bậc được gọi là thánh kia, nếu ta biết rõ họ, chưa chắc ta ưng gọi họ là thánh.

Bá Dương khuyên bạn đừng tìm biết bề trái của người, của việc. Cái bề trái, nó đen tối lắm.

Kìa, con người được người ta nêu tên hàng ngày, bữa nay là người tốt nhất trong xã hội là bậc anh hùng, mai có thể là người xấu nhất, và có thể là tội nhân xã hội là khác.

Thôi đi, danh nhân ! Bá Dương tôi sợ lắm !

Bởi vì có « danh nhân tốt », mà cũng có « danh nhân xấu », tức là danh nhân hai quần chúng.

Dương bá Dương

STALINE KHÔNG CÒN !

STALINE chết. Không phải là cái chết bình thường, bởi vì tuổi ông cao lắm rồi, đã ba mươi lăm năm rồi ta nghĩ tới sự từ trần của vị chúa tể Nga Xô từ lâu.

Nhưng, Staline chết là một vấn đề tối trọng hệ đối với cuộc điện thế giới. Cái chết của Staline làm cho tất cả người theo dõi thời sự phải suy nghĩ, không những người thuộc chính giới mà thôi. Sở dĩ Staline chết mà dư luận hoàn cầu sôi nổi là vì Ông cầm đầu khối to nhất trong hai khối chia giành nhân loại. Ông lại còn là người nắm số phận hòa bình trong tay.

Thống chế Staline (bên phải). — George Malenkov (bên trái) người kế vị Staline. (1)

Staline là một đại nhân. Đại nhân trong số đại nhân hiếm có. Là người thành công lớn nhất trong thế kỷ này, và có lẽ chưa có người đã thành công như ông trong lịch sử loài người.

Tôi xin nói ngay rằng kẻ viết bài này là người không theo chủ nghĩa của ông, chẳng những, còn chống lại là khác. Và tôi cũng thành thật nói mạnh dạn rằng tôi là người khâm phục ông, nhìn nhận ông là người có kỹ thuật. Chống ông, tôi vẫn khen ông. Khen một nhà lãnh tụ đã khéo chuyển bại làm thắng trong trận giặc vừa qua, một chánh sự gia đã qua một nhiều bực đại nhân như ông Roosevelt và Churchill chẳng hạn, đã thu về cho Nga Xô tất cả cái lợi của thời chiến hậu, đã làm cho bao nhiêu vị n... on thủ khác phải kinh tâm đởm vía.

Vẫn biết rằng Staline đã làm cho nhân loại sống hồi hộp trong cảnh sợ hãi chiến tranh, nhưng cũng có lẽ nhờ ông mà thế giới chưa bị trận giặc thứ ba.

Bảo rằng Staline là một nhà độc tài tối đại sâu hiểm, đánh cho. Song thế gian chưa có một người thứ hai như ông. Và chế độ độc tài của ông hoàn toàn khác hẳn chế độ độc tài của Hitler và Mussolini. Độc tài thường là cá nhân. Mà Staline độc tài là cho đảng. Do đó, người ta khó mà đoán chắc những sự sẽ phát sanh sau khi Staline chết, bởi vì Staline chết mà đảng ông còn mạnh, chế độ của ông thiết lập còn vững.

CÓ GÌ LẠ ?

DƯ LUẬN BÁO CHÍ PARIS VỀ CÁI CHẾT CỦA THỐNG CHẾ STALINE

Báo « Libération »

Dưới tựa đề : « Một lực lượng hòa bình », ký giả Fourrier trong báo Libération viết : Làm sao có thể quên được vai tưởng to tát và quyết liệt mà Staline đã giữ trong cuộc chiến tranh chống Hitler ? Làm sao có thể quên được rằng chính thống chế, là vị tổng tư lệnh Hồng quân đã cộng tác một phần lớn vào cuộc giải phóng và sự chiến thắng của chúng ta ? Các dân tộc dân chủ và hiểu hòa sẽ nhớ đến Staline mãi mãi.

Báo « Combat »

Ký giả Delbars trong « Combat » viết rằng Staline để lại sau mình một quốc gia rất mạnh mẽ về kinh tế. Di sản của Staline là một trong những yếu tố quan trọng của tương lai thế giới.

TIỂU SỬ ÔNG MALENKOV

Khi cuộc cách mạng tháng 10 bùng nổ Malenkov mới có 16 tuổi. Ba năm sau, ông gia nhập đảng Cộng sản Nga, nhưng phải đợi tới cuộc thế giới đại chiến thứ hai danh tiếng ông mới lừng lẫy vượt khỏi biên giới Nga. Năm 1939 đồng thời với Béría ông được bổ nhiệm vào Oryburo.

Đảm nhận việc tiếp tế quân dụng trong thời kỳ chiến tranh, Malenkov nổi tiếng là người đã tổ chức cuộc chiến thắng.

Dịp may thứ nhất trong buổi thanh niên ở trong đám bạn thân của người vợ thứ 2 của Staline. Nhờ đó được thân cận Staline và được cử làm tổng thư ký Komosol thay cho Chaltzkyne năm 1946, ở trong văn phòng chánh trị Politburo, được cử cho việc giao thiệp với các đảng cộng sản ở ngoại quốc. Với Jdanov, ông tổ chức Trung ương đảng bộ, và từ đó thường hiện diện tại các thủ đô các nước chư hầu. Năm 1949, lên làm phó chủ tịch hội đồng nội các Nga.

Chính Malenkov là người cổ xúy phong trào trừng thanh Do thái thân các nước tư bản, khởi điểm thanh thế lừng lẫy của ông.

tư sản trí thức, hay lấy ý muốn làm thực tế.

Muốn trả lời câu hỏi, sau khi Staline chết, sẽ có hòa bình hay chiến tranh, ta nên nhìn vào đại cuộc, xem xét tình hình, lợi hại nội ngoại của Nga Xô, phần thắng lẽ bại cho đảng Cộng Nga nếu phải khai hẳn. Xét đến là ta trả lời được câu hỏi: Sẽ có hòa bình hay chiến tranh.

VẤN LANG

(1) Ông Malenkov kế vị Staline một cách mau lẹ khiến người ta nghĩ rằng Staline chết từ lâu

ĐÔI MỜI số 50

THỜI TIỀN

Staline

Cả thế giới đều xôn xao lên về tin thống chế Staline từ trần, rồi Malenkov, Tổng bí thư của đảng Cộng sản lên giữ chức chủ tịch Nga Xô. Dù ghét hay wa, hầu hết các nước trên thế giới đều nhìn nhận là với cái chết của Staline, người ta đã mất một bực lỗi lạc và ôn hòa giữa lúc hai khối Nga Mỹ đang găng nhau. Dù sao, các giới am hiểu đều cho rằng chánh sách của Nga sẽ không thay đổi, vì không phải một cá nhân, mà là cả ban chấp hành đảng Cộng Sản Nga Xô cầm quyền, và Malenkov là một nhân vật của đảng đưa ra.

Người ta nhắc lại một tài liệu quan trọng của Malenkov đã viết trên báo Pravda (Sự Thật) cơ quan chánh thức của đảng C. S. Nga nhân dịp thất tuần Staline ngày 9-12-49, có đoạn : « Sự sống chung lâu dài không thể tránh khỏi giữa cộng sản và tư bản, với một ý muốn hợp tác bạn bè, với tất cả mọi dân tộc, cần cứ trên sự kính trọng những nguyên tắc của đối bên và thi hành những sự giao ước với nhau »

« Qua lời nói của đồng chí Staline, toàn thể dân tộc Nga không hề dặt tuyện bỏ rằng Nga Xô chống lại những cuộc phiêu lưu chiến tranh và tấn thành một nền hòa bình vững chắc và lâu dài trên khắp thế giới. »

Malenkov đã kết luận : « Dân tộc Nga sẽ tin tưởng không bờ bến ở đảng của chúng ta, yêu mến đảng của Lénine và Staline và coi đó là một đảng rất thân mến của họ. »

Ngày an táng Thống chế Staline, báo Pravda có đề cập đến chánh sách chung của người kế vị Staline, « cần cứ trên một sự đoàn kết chặt chẽ hơn nữa quanh đảng », và nhắc đến lời tuyên bố vừa rồi của Malenkov trong hội nghị đảng Cộng sản Nga : « Không có một lực lượng nào trên thế giới có thể ngăn được phong trào tiến bộ của xã hội loài người. Chủ trương của chúng ta không ai có thể phá nổi và chúng ta phải tiếp tục tiến tới không nhượng bộ trước những sự khiêu khích và hăm dọa. Dân tộc Nga sẽ quả quyết tin tưởng rằng những bạn hữu và môn đệ của Staline, sẽ biết áp dụng có kết quả những nguyên tắc của đảng đã vạch ra trong công việc nội bộ và trên phương diện quốc tế. »

Như vậy, chủ trương của Malenkov đã rõ ràng, nhưng rồi đây nhà lãnh đạo Nga sẽ có danh sự bất ngờ gì cho thế giới ?

Ở Balé, vài nhà chuyên môn về chánh trị cho rằng với Malenkov, có thể hy vọng giải quyết hòa bình ở Á đông. Họ nhấn mạnh là Malenkov luôn luôn vẫn chú trọng đến các vấn đề Âu châu hơn Á châu, và Staline từ trần làm tăng thêm địa vị của Mao Trạch Đông.

Hai ngoại tướng Anh Mỹ cũng cho rằng thời cuộc hiện thời sẽ phân cách Nga và Trung Cộng. « Mao Trạch Đông là một nhà lý thuyết và hành động, còn Malenkov chỉ là một cái bóng của Staline. »

Đối với nhiều nhà quan sát Mỹ, thì tân chánh phủ Nga Xô trước tiên sẽ hướng về Trung Đông. Trong trường hợp có sự biến chuyển ấy, Thổ nhĩ kỳ sẽ bị hăm dọa trực tiếp, rồi đến lượt khối Đại tây dương.

Về Đông dương, thì có sự biến đổi trong bộ Tổng tư lệnh Pháp. Các tướng Salan và De Linares sắp mãn hạn kỳ lưu trú, rồi có tin đại tướng Valluy Phó Tham mưu trưởng Bộ Tư lệnh Đồng Minh ở Âu châu sẽ qua làm Tổng Ủy viên Pháp tại Viễn đông, đóng trụ sở ở Dalat. Tướng Valluy chắc sẽ kiêm cả việc chỉ huy quân sự tối cao ở Đông dương nữa.

Bỗng thời tại có tin Toàn quyền Gautier sẽ làm Cao ủy Pháp tại Việt Nam, và ông Ristrucci Cao ủy Cao Miên.

Ông Letourneau đã lên đường đi Úc châu rồi trở về Paris để đến 24-3 này cùng thủ tướng Mayer và ngoại tướng Bidault, Tổng trưởng tài chánh Manoury qua Mỹ. Cuộc hội đàm Pháp-Mỹ tại Hoa thành đồn cuối tháng này sẽ xác định q... hệ đặc biệt đối với Đông dương.

Letourneau

THẾ NHÂN (10-3)

TRONG sự cố gắng của ban Việt Kịch Năm Châu, một sáng kiến mới vừa được thực hiện về kỹ thuật dùng ánh sáng mới.

Đây cũng là lần đầu tiên, sân khấu sử dụng ánh sáng từ ngoại tuyến (rayons ultra

CÓ KIM LAN

violet), cực thanh quang (lumière supra bleue) và ánh sáng Wood.

Trong vở « Tình ghen vương giả » ở hồi sau cùng, kỹ thuật này đã được đem ra trình bày. Trước sự mới lạ, chói mắt và thứ ánh sáng mới, khán giả trầm trồ thích thú. Không ai phủ nhận sự thành công ngay trong bước đầu sử dụng điện quang mới của ban Việt kịch trước công chúng.

Nhưng kết quả ấy chắc không làm cho nhà đạo diễn Năm Châu bớt thận trọng trong công việc trình bày một vở tuồng. Vì phần ánh sáng chỉ là một bộ phận trong sự cấu tạo nên một buổi diễn xuất, không thể lẫn át được toàn thể. Cái khung đẹp vẫn tăng thêm giá trị của một bức tranh, nhưng người xem tranh bao giờ cũng chú trọng đến phần chính tác phẩm của họa sĩ.

Các lối ánh sáng mới áp dụng quả thật là một cái khung đẹp, chói lọi, cần có một tác phẩm xứng đáng hòa hợp.

Trong « Tình ghen vương giả » cảnh được đem ra để lồng trong các lần ánh sáng kỳ ảo đã tỏ ra thích ứng, hợp lý.

Trong các vở khác sẽ sử dụng kỹ thuật điện quang, chúng tôi tin rằng ban Việt Kịch vẫn trình bày rất ý thức, không làm cho các luồng ánh sáng mới có thể hóa thành ra tiêu xảo hay phù phép mà hòa hợp với nội dung vở hát.

Về phần tài tử biểu diễn của Tình ghen vương giả (một vở viết phỏng theo kịch ngoại quốc?). Năm Châu đã tỏ ra già dặn thêm với kinh nghiệm trong nghề. Kim Lan tiến hơn trong các vở trước, về cử chỉ, và nhất là đối thoại, đã bớt được nhiều cái giọng nói lối, tưởng chừng như sắp sửa ca trong lúc nói chuyện. Ngọc Swong có thể xuất sắc hơn nữa, nếu trong lúc biểu diễn, quên mình là Ngọc Swong đang ở trên sân khấu, để sống hẳn với nhân vật đang sắm, như là ở màn cuối. Bấy nhiêu vẫn vững vàng. Ngọc Đan cần cố gắng nữa cũng như Văn Lâm.

Y phục và hóa trang, ban Việt kịch nên chăm chú hơn nữa để cho được hòa hợp chặt chẽ với nhân vật và câu chuyện.

ĐẠI HẢI

Chồng. — Suốt buổi diễn kịch, chỉ có « lớp » này là tôi vừa ý nhất.

Trong lúc Anh vận động lập một lực lượng thứ ba tại Liên Hiệp Quốc, giữa hai khối Nga Mỹ, cũng như Ấn độ đã muốn là lực lượng thứ ba ở Á đông, giữa hai vùng ảnh hưởng, các nước ở trên thế giới cũng thường nhắc đến lực lượng thứ ba, ở ngay trong một quốc gia.

Lực lượng thứ ba ra sao? Bác sĩ Hồ Thích mà người ta cho là thủ lãnh để tam thế lực ở Trung Hoa gần đây có tuyên bố rằng: « không thể có lực lượng thứ ba được ».

Chẳng những ở Trung Hoa mà giữa quốc tế cũng thế. Dù nước nào có muốn lập lên, có cũng không thể phát triển mạnh mẽ. Trong hiện tình thế giới chỉ có hai đường, một là theo Nga Sô, hai là chống lại, chứ không có con đường nào khác. Nghĩa là ngoài ra không có dư địa ».

Lực lượng thứ ba có thành vấn đề hay không? Chúng tôi theo tài liệu của nhà ngôn luận Pháp, Jean Jacques Brieux, tác giả cuốn « Trung Hoa, từ quốc gia đến cộng sản » do nhà xuất bản Seuil, trích dịch một đoạn nói về lực lượng thứ ba để bạn đọc hiểu thêm về vấn đề này.

ĐỜI MỚI

Đại tướng Marshall đã tuyên bố một câu như sau này để định rõ tình trạng chính trị của Trung Hoa vào năm 1947. « Tình hình có thể cứu vãn được nếu quyền chính được giao về cho nhóm tự do trong chính phủ và những nhóm thiểu số năm giữ. Họ là những nhóm người vẫn thiếu lực lượng về chính trị để bành trướng được thế lực của phe họ ».

Phải tự do đó là những người đứng giữa, những người của lực lượng thứ ba. Chính Quốc Vụ Khanh Mỹ đã nhắm vào « phải » ấy để dùng họ đứng ra làm môi giới. Nếu ông đã thất bại, một phần cũng do nội bộ chính phủ như là bộ chiến tranh không thành thật nhận sự môi giới ấy; hơn nữa là bởi không một đảng nào có thể nắm nổi quyền chánh, trừ hai đảng Quốc dân và Cộng sản ra.

Sau lưng Quốc dân Đảng và cái « quan niệm » chính trị mù mờ của họ, còn có cả hàng trăm ngàn cây số vuông, và hàng triệu dân cây, thành thị, các tay địa chủ tư sản, thợ thuyền đều muốn đầu không vắn nhắm mắt tuân theo chính phủ, và hơn nữa có cả hàng ngàn ông địa chủ và đại tư sản nắm giữ trong tay áp lực của kinh tế, tham dự vào chính quyền. Quân đội thì có cả hàng triệu binh sĩ thực hành mệnh lệnh của Tướng giới Thạch. Sau cùng là chính phủ với pháp luật riêng, với đạo binh công chức, Quốc dân đảng có trong tay quyền chính, tóm lại họ là chính phủ của Trung Hoa.

Về phần đảng Cộng sản, họ kiểm soát hàng ngàn cây số vuông, hàng triệu dân cây và thợ thuyền; chỉ huy một đạo quân gồm có hàng trăm ngàn binh sĩ, và có cả

ĐỜI MỚI số 50

GIỮA HAI KHỐI ẢNH HƯỞNG MỸ VÀ NGÀ

LỰC LƯỢNG THỨ BA CÓ THÀNH VẤN ĐỀ KHÔNG ?

một bộ máy chính trị, sẵn sàng thi hành các nguyên tắc của đảng. Tóm lại đảng Cộng sản cũng tạo nên luật pháp, và cai trị.

Ngược lại, những người của lực lượng thứ ba không có lấy một chủ nghĩa gì cả, cũng không có đất để thực hiện những sự cải cách, để cai trị. Lúc đã bị săn đuổi bắt bớ họ trốn ra ngoại quốc, sang Hong Kong, sang Singapore, sang Phi luật Tân.

Họ không có bộ đội, đầu là bộ đội dân chúng do các phần tử trong đảng tạo nên. Họ cũng không có giai cấp nào nâng đỡ cả.

Không luật pháp, không chính phủ, họ chỉ là từng nhóm người không đông lắm (vào khoảng 50.000 trong số 470 triệu người). Thông minh, nhiều ý chí, lực lượng chính của họ là lời họ nói, là các văn kiện do họ viết ra. Sau lưng họ không có gì cả. Đó là những người « Tây » nhứt trong các chính đảng Trung Hoa. Vì ở phương Tây, rất ít có một đảng chính trị nào có sẵn trong nước quân đội đất đai, và dân chúng riêng. Phần nhiều các đảng chính trị ở phương Tây đều hoạt động bằng chương trình riêng với các đảng viên và cấp lãnh đạo của họ.

Quốc dân Đảng là đảng của các tay địa chủ phong kiến, của những tay đại tư sản, của nhóm quân nhân, tóm lại của giai cấp thống trị.

Cộng sản đảng là đảng của dân cây, của thợ thuyền, của giai cấp bị thống bị. Đảng của lực lượng thứ ba, theo phương tây, thường thường là đảng của giai cấp trung lưu: của tiểu và trung sản gồm có: tiểu công nghệ gia, thương gia, công chức, và người làm công nhựt.

Ở Trung Hoa, giai cấp trung lưu không quan trọng lắm. Trong một quốc gia mà phương cách cấu tạo xã hội hãy còn

ĐỜI MỚI số 50

« trẻ », xã hội còn chia ra kẻ mạnh người yếu, hơn nữa chỉ có hai giai cấp, hai chính đảng, thì những người của « Con đường Trung dung » không có chỗ ngồi là phải!

BƯỚC đầu của giai cấp trung lưu xuất hiện với phong trào Âu hoá của Trung Hoa.

Kỹ nghệ ra đời, Cách mạng kỹ thuật cũng như chính trị bùng nổ, mới bắt đầu thấy phá vỡ bức tường gia đình, người bắt đầu suy tưởng và hành động theo cá nhân tính. Do đó cá nhân chủ nghĩa, tự do chủ nghĩa ra đời.

Trước hết là do các nhà buôn Âu châu cần dùng người cho sở làm của họ. Sau đó là sự phát triển mở mang các ngành chức vụ như nhà đoan, bưu điện, cảnh sát, hỏa xa v.v.v.) đã đào tạo nên những nhân viên chuyên nghiệp.

Các tiểu công nghệ gia, thương gia khuếch trương lẫn cơ nghiệp và bắt đầu xa quần chúng mà từ bạo nhiều lần họ vẫn chung sống.

Cùng với sự thành lập quốc gia mới, dưới thời quốc dân đảng, đi đôi với sự phát triển mạnh các ngành kinh tế, chính trị, đã lôi kéo đến việc cần dùng một số rất đông công chức, thợ kỹ, v.v.

Như thế là các phần tử của giai cấp trung lưu đã hợp thành, nhứt là trong các thành phố. Giai cấp này đã phân biệt rõ rệt trong quyền lợi kinh tế, trong cách sống, trong sở thích với giai cấp địa chủ, tư bản, một bên, và giai cấp thợ thuyền, dân cây một bên.

Phần tử trí thức chói sáng nhứt trong giai cấp mới này nhứt. Từ trước cuộc cách mạng, do sự cấu tạo xã hội, do nền học

văn quá phức tạp của Trung Hoa, các phần tử trí thức đều ở giai cấp thống trị mà ra. Sau cuộc Cách mạng, một tầng lớp trí thức khác đã nảy sinh ra từ trong quần chúng, thừa hưởng được sự quan hệ của nền học văn dân chủ. Đồng thời một vài phần tử trí thức trong giai cấp chủ quyền cũng bỏ các phương tiện suy tưởng của họ, và trở thành những tay cừ khôi của nền chính trị tân tiến.

Chính những phần tử trí thức ấy đã hiểu thấu quyền lợi của giai cấp trung lưu nên đã đứng ra đại diện cho giai cấp ấy. Quan niệm chính trị tự do chủ nghĩa của « con đường thứ ba » phát sanh ở những người đại diện của nghề nghiệp tự do, và chính những người trí thức chuyên nghiệp như: kỹ gia, tiểu thuyết gia, thi sĩ, họa sĩ, nhà soạn nhạc, tác giả bi kịch, và luôn cả các tài tử sân khấu và màn ảnh. Mấy năm về sau báo chí đã phát triển quan trọng, số phát hành một vài tờ báo lên rất cao.

Nhưng các kỹ gia lại bị bực đãi. Họ không thể nào bày tỏ ý kiến riêng nếu ý kiến họ khác với ý kiến của chính phủ. Báo chí đều bị kiểm duyệt trước.

Tuy vậy nhờ nói xa nói gần, nhờ phát hành bí mật, họ cũng có cách để bình vực và bày tỏ được quan điểm riêng. Với các nhà làm báo, sự bất bớ, tù đầy, đóng cửa, đập phá cướp bóc tòa soạn do những tay cai phá hoại của Cảnh sát Chính phủ Tưởng là một chuyện thường ngày.

Văn nhân, nghệ sĩ cũng đều sống trong tình trạng ngặt nghèo. Vẽ, viết, hay soạn nhạc đều là những việc không đáng kể. Phần nhiều những người này sống trong sự lo sợ, nếu không thì cũng là nghèo khổ. Một vài người tên tuổi như Quách mặc Nhược vừa là thi sĩ, khảo cổ vừa là một tay bút chiến nổi danh, đã sống trong cảnh nguy hiểm, Lau-Shaw (?) Chủ tịch Hội Văn Nhân Trung Hoa, tác giả những tiểu thuyết nổi tiếng (nhất là ở Mỹ). Lâm ngữ Đường hiện nay là Trưởng Ban Văn Hóa tại Viện Văn Hóa Liên Hiệp Quốc.

Chính những đại học đường đã cung cấp một phần lớn chiến sĩ cho quân đội tự do. Khởi điểm của ảnh hưởng trên chính là phong trào sinh viên nổi dậy vào ngày 4 tháng 5 năm 1919; sau này các thương gia nối tiếp phong trào ấy. Đó là phong trào phản kháng chống Nhứt xâm lăng, phong trào ái quốc.

Như vậy, là giai cấp trung lưu đã đánh dấu từ trong nguồn gốc bằng một nét đặc điểm: lòng ái quốc sau này đã trở thành ái quốc chủ nghĩa và thỉnh thoảng đi sang bài ngoại chủ nghĩa.

Kỳ sau:

Lực lượng thứ ba có đứng vững được không ?

TIẾNG DỘI VỀ CUỐN TIỂU THUYẾT « SOLEIL AU VENTRE » sắp quay thành phim ở Việt Nam

SAU khi đăng bài của bạn Hoàng Thu Đông nói về cuốn tiểu thuyết « Soleil au ventre » của Jean Hougron, chúng tôi có nhận được một số thư và bài của độc giả góp bàn về câu chuyện trong sách sắp đưa lên màn ảnh. Tôn trọng ý kiến xác đáng của bạn đọc, chúng tôi vui lòng đăng sau đây ba tiếng nói của một nữ giáo sư, một sinh viên và một bạn yêu chuộng màn ảnh.

ĐÔI MỜI

TIN một hãng quay phim Pháp do một nhà dân cảnh trú danh vừa qua Sài Gòn tuyên bố sẽ chọn một số người Việt để đóng cuốn phim « Soleil au ventre » trong đó có một vai nữ là nhân vật chính, tôi cũng như nhiều chị em vẫn theo dõi để được biết ai sẽ được hân hạnh đó.

Có tờ nhật báo ở đây lại kê ra một loạt các cô đào sân khấu từ Nam chí Bắc: Phùng Há, Thanh Tùng, Bích Thuận, Kim Cúc, Sáu Ngọc Sương, Ai Liên, Kim Chung và đặt câu hỏi

Chị em nào chịu đóng vai Mỹ Diệm để bồi nhợ phụ nữ Việt Nam trên màn ảnh ?

NGUYỄN THỊ MAI
nữ giáo sư trường tư thục Saigon

cô nào sẽ được chọn để đóng vai Mỹ Diệm ?

Ái cũng nghĩ rằng cuốn tiểu thuyết sẽ rút ra chuyện phim chắc là phải ý nghĩa, đứng đắn có giá trị. Và cuốn phim sắp quay, nói cả tiếng Pháp và Việt, sẽ là một công trình hợp tác nghệ thuật đáng kể.

Đến chừng đọc bài của ông Hoàng Thu Đông nói về cuốn « Soleil au ventre » trên tuần báo *Đời Mới*, tôi mới thất vọng.

Rồi tìm đọc đến cuốn tiểu thuyết, tôi lại càng thất vọng hơn nữa.

Thì ra vai người đàn bà Việt Nam trong chuyện với cái tên khả ái Mỹ Diệm kia chỉ là một cô gái khả ố, do óc bịa đặt đen tối của một nhà văn khiêu dâm đẻ ra.

Dưới ngòi viết của tác giả thì Mỹ Diệm là một cô gái xuất thân từ chốn đồng ruộng, nhưng lại nói tiếng Pháp rất thạo, diễn tả tâm tình như một cô dâm, và cũng yêu đương (theo nghĩa trắng trợn nhứt) theo lối tây phương. Phần trặc, thích xa hoa,

nói láo, ham cờ bạc như tất cả đàn bà Việt Nam (nguyên văn), ngoài ra những sự lằng lờ đến trớ tráo, bỉ ổi của một người đàn bà đa mê nhục dục, đó là hình ảnh cô gái Việt dưới con mắt của « nhà văn thuộc địa » Jean Hougron.

Không hiểu biết gì về phụ nữ V. N. cả, ông Hougron đã vô tình hay cố ý bôi nhọ người đàn bà Việt một cách tàn nhẫn ! Có lẽ ông đã quên phép lịch sự tây phương để đi tới chỗ phỉ báng bạn gái Việt một cách quá đáng kia !

Không riêng gì bạn gái chúng tôi, mà chắc là tất cả những người Việt Nam xứng đáng đều không thể nhận ra nữ nhân vật chính của ông là người đàn bà Việt được. Cô Mỹ Diệm chỉ là một quái tượng bịa đặt của một cây viết không trọng sự thật, thiếu lương tâm.

Với mục đích khiêu dâm để bán sách cho chạy, tác giả « Soleil au ventre », dù muốn hay không, cũng đã làm nhợ đến thanh danh của bạn gái Việt.

Rồi đây sự bôi lọ ấy lại hiện hình lên màn ảnh trong một nữ tài tử Việt Nam. Ai sẽ có can đảm mà nhận lấy vai Mỹ Diệm ?

Tôi tin rằng vì tinh thần dân tộc, vì thể thống của cả phụ nữ Việt Nam, sẽ không có một chị em nào nở ra đóng một nhân vật bỉ ổi để bôi nhọ người Việt Nam trước thế giới.

Dù cho có kẻ nhắm mắt làm liều đi nữa, tôi tin rằng dư luận Việt Nam sẽ không tha thứ trước một sự « bán mình » nhục nhã như thế được.

Hãng quay phim « Soleil au ventre » muốn tái diễn việc tự tử của gái

XEM xong bài của ông Hoàng Thu Đông, tôi đã kiếm mua cuốn « Soleil au ventre », và cố đọc cho hết, dù tiểu thuyết này tầm thường lắm.

Đối với cuốn sách chứa đựng nhiều ý tưởng không được sạch sẽ và tốt đẹp của tác giả, chẳng riêng đối với Việt nam mà thôi, tôi nghĩ rằng những lời phê bình của O. H. T. Đ. còn là rộng lượng quá.

Đưa ra một hình ảnh dâm dật, phần trặc, thuộc phường « trồn chũa hai chổng » để tiêu biểu cho người đàn bà Việt nam hiện thời, ông Jean Hougron vô tình hay cố ý lăng nhục cả người Việt.

Có lẽ sự chung đụng của nhà văn thuộc địa với một hạng gái truy lạc, căn bản của xã hội Việt Nam quen thuộc quá đến nỗi khiến trí tưởng tượng tác giả tạo ra một nữ nhân vật sặc mùi « hợp dâm » ấy chẳng ? Khốn một nỗi là Jean Hougron lại anh hùng hóa cô gái ấy, tượng trưng cho một sự hợp tác có ý thức mà « chính xác thật của người da trắng đã bắt đầu làm cho tôi yêu », theo đúng lời nói của Mỹ Diệm.

Và cái người mà cô gái Việt mê đắm đó lẽ tất nhiên theo tác giả thì cũng bắt đầu bởi khoái lạc vật dục là một anh chàng đã giết vợ tại Pháp, cải tên đổi họ qua Đông dương sinh nhai, rồi lại luôn cả người vợ Việt Nam buổi đầu nữa, và cướp vợ bạn đồng hương, cô bạc bịp, buồn lậu... Một người khả ố như thế kể ra sánh đôi với cô ả dâm loạn Mỹ Diệm thì cũng xứng đáng, nhưng đưa ra những nhân vật ấy để tượng hình cho một mối tình Pháp Việt, thì kẻ tác giả đã quá quắt lắm.

JEAN Hougron có thể kể xấu đồng bào của ông ở Đông dương như anh chàng lưu manh và sát nhân Lastin Ronsac, chồng của Mỹ Diệm, nhân vật thứ ba trong chuyện, một kẻ dâm muội, mà theo lời tác giả thì « đáng phải bỏ tù ». Nhưng khi nói đến một người đàn bà Việt nam, mà điều chắc chắn là ông không hiểu, không sống gần họ — có lẽ chỉ trừ ra hạng gái bán dâm — thì tưởng ông không nên quá vu khống, đặt điều theo trí tưởng

ĐÔI MỜI số 50

xiếc ngoại quốc đã khinh thị người Việt chăng ?

LÊ HOAN
Sinh viên, Saigon

tượng riêng mà giới thiếu người đàn bà Việt một cách quái gở.

Và bây giờ người ta lại định cụ thể hóa cô gái Việt ấy lên màn ảnh. Nghĩa là khán giả sẽ thấy một cô gái Việt Nam theo đuổi một lý tưởng thần ái đối với Tây phương theo đúng ý của tác giả bằng cách hiển dâm xác thật cho hết người này đến người nọ. Và nhờ những kinh nghiệm chung đụng trong xác thật mà Mỹ Diệm giác ngộ rằng người da trắng không phải đáng ghét như đồng bào của nàng đã lầm tưởng !

Sự thật thì người Việt nam ngày nay đâu còn cái óc phân biệt màu da một cách hẹp hòi như ông Jean Hougron đã lầm tưởng. Và cảm tình của người Việt đối với người Pháp đâu có phải là ở trong chỗ vật chất xác thật như ông đã nghĩ một cách đại dột như thế. Cũng như cảm tình của thanh niên Việt nam đối với văn chương nước Pháp không phải là đối với loại sản phẩm tinh thần họ đang như *Soleil au ventre* của Jean Hougron. Mà trái lại.

Cái quan niệm còn sặc mùi thực dân lạc hậu của tác giả trong cuốn *Soleil au ventre* chỉ đem lại sự phân nộ cho những người Việt sau khi đọc qua tiểu thuyết này.

Đến lúc đưa lên màn ảnh, chắc là cuốn phim sẽ gặp phải trường hợp ngày xưa của một chủ rạp xiếc ngoại quốc qua Việt Nam đem người Việt ra diễn cợt « Mày an-na-mít » ! Rồi bị khán giả khắp nơi tẩy chay đến nỗi gánh xiếc phá sản, tên chủ phải treo cổ tự tử.

Trong lúc định thực hiện « *Soleil au ventre* » thành phim, tưởng ông chủ hãng Pathé nên nghĩ đến câu chuyện trên đây làm một bài học tốt. Người Việt nam không tha thứ cho những ai phỉ báng mình để trục lợi dẫu !

ĐÔI MỜI số 50

Từ hai tuần nay báo chí ở Saigon loan tin một nhà dân cảnh tên tuổi của Pháp sang Việt Nam để quay một cuốn phim mà cốt chuyện xảy ra ở đất Việt và do một thiếu nữ Việt đóng vai chính cùng một số vai phụ cũng là người Việt. Thú thật với các bạn hâm mộ xi-nê, khi nghe tin này tôi đã lấy làm vui thích. Trước hết là vì tôi tin tưởng ở nghệ thuật điện ảnh sản có của người Pháp, sau nữa là tên tuổi của nhà dân cảnh Henri Decoin sẽ bảo đảm cho sự thành công về phương diện kỹ thuật. Có lẽ các bạn cũng như tôi, sau khi thấy sự kém cỏi của « Một trang nhật ký » chúng ta vẫn chờ đợi ở các phim có người Việt Nam khác sau này. Cuốn phim « *Soleil au Ventre* » sắp quay ở Việt Nam có lẽ sẽ đáp lại một phần nào sự mong mỏi của chúng ta chăng ? Về mặt thực tế quả đúng như vậy. Còn về mặt tinh thần ? Trước khi trả lời các bạn về câu hỏi tôi đã nêu ra, tôi xin phép kể vắn tắt một câu chuyện cũ.

Cách đây 13 năm, lúc tôi còn là một học sinh tôi cũng đã sống những phút hồi hộp... khi chờ đợi được xem hai cuốn phim nói tiếng mẹ đẻ đầu tiên : *Cánh đồng ma*, và *Trận phong ba* quay tận bên Tàu. Phải chen lấn xô đẩy và kết cuộc rách hết nửa chiếc áo sơ mi tôi mới

Bạn con buôn chớp bóng sẽ cười khán giả Việt vừa ngu vừa dốt...

của XUÂN TRƯỜNG

mua được cái giấy... hạng bát.

Trong lúc ngồi xem, lòng tôi cứ cảm thấy rộn lên một nguồn cảm giác thích thú mỗi khi nghe Đám quang Thiện đóng vai bác sĩ cắt giọng... thôi miên bằng tiếng Việt miền Bắc. Chỉ có bấy nhiêu thôi ! Ngoài ra là một sự tức tối đến xấu hổ khi tôi thấy từ một tấm mộ bia cũng làm bằng tre đan phát với trắng cho đến mấy người lính cảnh sát trong một câu chuyện xảy ra tại Bắc Việt cũng mang sắc phục của nhà binh quốc dân Đảng ! Thật là mỉa mai !

Đó là tôi miễn không nói đến cuốn phim « *Trận phong ba* » chỉ quay trong 15 ngày ! Cứ mỗi lần thấy một cảnh trí giả tạo do nhà dân cảnh lằng lằng trong cối phim Việt Nam bày ra lên màn ảnh lòng tôi lại cảm thấy nhói lên.

Cảm giác bị kim châm 13 năm trước lại trở về trong lòng tôi khi nói đến cuốn phim « *Soleil au Ventre* ». Vì 13 năm trước, người Việt đi xem phim Việt do người Tàu quay đã thấy tủi nhục vì vấn đề kỹ thuật. Thì 13 năm sau, tuy chưa được xem cuốn phim người Việt đóng chung

với người Pháp, người Việt cũng đã cảm thấy trước sự tủi nhục về tinh thần: Chắc các bạn cho tôi quá bị quàn chú gì ? Thì đây bây giờ các bạn thử cùng tôi nhắm mắt lại, ngồi yên, và tưởng tượng trước mắt các bạn cuốn phim « *Soleil au Ventre* » (đóng theo cuốn tiểu thuyết của Jean Hougron đang lần lượt hiện ra trên màn ảnh. Bạn hãy nhớ rằng chung quanh bạn có nhiều người Việt và có cả người ngoại quốc. Và đây là cuốn phim đang chiếu :

Một thiếu nữ Việt (ai sẽ có can đảm đóng vai này ?) đẹp, thông minh, có học đem thân xác mình để hiến dâng cho hết người này đến người khác (không phải là người Việt Nam) vì... « thích thú xác thật của người da trắng » (đúng nguyên văn tác giả).

Thiếu nữ này, Mỹ Diệm, sẽ bộc lộ thân hình nõn nà, chứa đầy dục vọng, để

mơn trớn, khiêu khích các tình nhân ngoại quốc trên màn ảnh.

Trong các hồ tắm, trên xe hơi, trong phòng ngủ, Mỹ Diệm sẽ biểu diễn « vánh ngoài bảy chữ vánh trong tám nghề », phở bày không ngại ngần những gì đáng che đậy nhứt của một người đàn bà biết tự trọng, nhứt là đó lại là một phụ nữ Á đông.

Suốt cuốn phim, Mỹ Diệm thay đổi tình nhân như xi-líp, và sau cùng bỏ rơi cả người chồng mà nàng đã thọ ơn hạnh, nghe theo tiếng gọi xác thật, đi cùng tình nhân, một tên sát nhân và bất lương.

Hết. Đèn bật sáng, chúng ta đứng lên. Bạn và tôi sẽ thấy gì ? Những khán giả Việt Nam cổ một trong rạp đều then thùng cúi một lạng lẹ cầm đầu đi. Chúng ta tưởng chừng vừa bị ai đó « có một thùng rác dơ dáy lên đầu.

Nếu hôm đó, chúng ta chen nhau mua vé để xem phim *Soleil au Ventre* thì chắc chắn là bạn con buôn nghệ thuật điện ảnh vừa hốt tiền vừa cười thầm người Việt vừa ngu vừa dốt, bỏ tiền ra để hứng lấy sỉ nhục.

VIẾT CHO AI?

II

TÔI đã hỏi bạn sống như thế nào trong khi sáng tác, vì ngày nay sống và viết, hai việc ấy không thể tách rời ra được.

Sống với đề tài, thì sáng tác của bạn mới đứng vững được. Thế hệ « nhà văn thập niên » đã cáo chung, bạn không dám mình vào sự sống thực tế, thì viết được gì? Trong cuộc sống của chúng ta hiện thời, thực tế dồi dào, linh động gấp trăm lần tưởng tượng. Tác phẩm giá trị nhất là xé lòng thực tế đời sống con người mà ra.

Sống trong thực tế đề sáng tác, nhưng bạn sẽ sống như thế nào? Đời sống và tác phẩm của nhà văn dính líu một thiết với nhau. Đời sống quyết định tác phẩm cũng như vật chất quyết định tinh thần. Bạn không thể sống trụy lạc mà sản xuất ra được những tác phẩm lành mạnh, tiến bộ. Cũng như sống xa với quần chúng thì có thể nào viết được cho đại chúng.

Những cảm nghĩ, bản thảo, đau khổ của bạn đâu phải là của đại chúng, nếu bạn không cùng ở trong tầng lớp của họ. Giam mình trong thành phố bụi bặm, bạn làm sao ca ngợi đồng áng cho tự nhiên? Cách biệt hẳn với đời sống thợ thuyền, bạn viết đúng thế nào được về họ?

Muốn hay không, đời sống, giai cấp của bạn vẫn quyết định lớn về sản phẩm tinh thần của bạn. Nhưng điều cốt yếu là tư tưởng của bạn có tiến bộ hay không? Chắc là người bạn trẻ văn nghệ sẽ trả lời: Viết cho những lớp người đang đi lên, những người xây dựng ngày mai...

ĐẠI MẠCH

ĐƯỜNG SANG BA THỰC

Đường sang Ba thực mây xanh dịu,
Sao chẳng theo phò Hồn Bái Công?

H. M.

Đường sang Ba thực
Lá vàng... lá vàng...
Đường sang Ba thực
Rừng hoang... rừng hoang...
Cờ reo trong nắng ấm
Bình Hồn cười say sưa
Mây trời không âm đạm.
Suối ngọt trời lặng lẽ.
Đường nhỏ cheo leo viền mép núi
Một đoàn binh Hồn
Giáp nhuộm chàm xanh
Chân không nhịp khúc quân hành

Ngàn ngút hương Thù
Hồn Thiêng dân HỒN hòa sông núi
Nuôi mộng nghìn năm diệt SỞ Bình.
Mơ Thanh Bình.
Xây Thanh Bình
Có cô Sơn Nữ
Môi ngọt hương trinh
Lòng say trăm vạn tâm tình
Nhìn anh lính trẻ đứng canh ven rừng.
Đôi má nhỏ ứng hồng,
Tình chan chứa
Mơ khai hoàn

Mây ngũ sắc vờn trên miền Ba thực.

Gió buồn reo vì vút

Đèo cao liền đèo cao

Nẻo mòn xuôi hun hút

Miền Ba thực đất lành, cây trái ngọt

Lòng người trong như nước suối

Trời HỒN nghìn Thu mây ngũ sắc

Điêu diu non sông lụa Khai Hoàn.

Đường sang Ba thực

Lá vàng... lá vàng

Đường sang Ba thực

Rừng hoang... rừng hoang.

Cây ngàn trút lá giữa hoang vu

Đầy Ó Giang!

Đầy Ó Giang!

Nước chảy về đâu, loang máu đỏ

Nghìn thấy quân SỞ ngập tràn giang

HẠNG VƯƠNG chỉ khi tận

Bình SỞ sơn hiên ngang

Trời HỒN nghìn Thu mây ngũ sắc

Điêu diu non sông lụa Khai Hoàn.

Đường sang Ba thực

Lá vàng... lá vàng

Đường sang Ba thực

Rừng hoang... rừng hoang.

HOÀI MINH

NGẬM MIỆNG

Chiều tím xôn xao áo mộng hiền,
Sông dài khép chặt mối tơ duyên,
Sáu năm lưu luyến tình đan dở,
Đêm trở mình đau giữa giấc huyền.
Ta bước lênh đênh tiếng nguyệt cầm,
Con đò zao lãng bến trăm năm;
Tương tư một lá chiều thương nhớ,
Lo lững trôi mây một cánh chim.
Tì độ xa quê vọng bến xuôi,
Chiều đi chiều lại nhớ chơi vơi.
Em người xóm cũ, anh ly khách,
Hai ngó giòng Tương gió sụt sùi.
Biết đến bao giờ mới thấy nhau?
Con đò hạnh ngộ giữa đêm sâu...
Em rừng rức khóc ngày quan tài,
Anh thức bao đêm trắng nguyện cầu.
Những đoá linh hồn lạc trắng trong,
Nghe sao đờ rưng lệ muốn trùng;

Quê hương sương rù màu xa cách,
Nhắc nhở làm chi tiếng núi sông.

ĐỖ TẤN XUÂN

TÙY BÚT

MÂY NHỊP CẦU TRE

KHÔNG biết tự đời nào, một con hời đã
ngắn cả hai thôn La Ý và Phở Trì. Muốn nối
hệ lòng giữa đôi thôn, người ta đã bắc mây nhịp
cầu tre vắt qua lòng hời.

Ngày xưa, đôi bờ lau lách, nghen ngào nhìn
nhau đến bạc trắng cả đầu. Nhưng từ ngày có
mây nhịp cầu, gió hiền hòa đã thuận chèo cho đôi
bờ những nắng sớm, mây trưa rồi cũng từ đây, nhịp sống giữa hai thôn
được đi vào hòa và dần xem tất đều cảm thông nhau qua mây nhịp cầu
chênh vênh về h.

Cầu thôn Phở Trì được chõ song thôn La Ý cho thắm những lá tre tươi.
Nước ngọt cửa giòng sông bên thôn này làm dịu lòng dân thôn kia. Tiếng hò
vương trong tốc gió, cả hai thôn đều được nghe trong những chiều dịu dịu.
Tiếng gà gáy vọng bên thôn này vào chũm trưa uí uí, âm vang đến thẳm đến
thôn kia.

Khi ngày mùa vàng thôn xóm, lúa tiền, gặt xong trôi qua cầu, trên
mây thân tre cũng như trên đường về, lúa rải bông vàng cho hương động
vướng vít... Trưa, trong cầu hồ như có cả mùa xuân, hương màu
bao la và đều buồn thương nhớ c. đêm đôi cánh bướm vàng cũng ít nhiều
hoa dại Trại lành, gọi hiền của hai thôn bỗng nghe lòng dịu dịu. Nhịp cầu
tre đã nối hệ lòng cho đôi bờ trại gái.

Chàng và nàng, hai người hai thôn, một đêm trăng mùa nào nhìn nhau
tâm sự. Liềm trăng thè rung dưới đáy hời, có ai vắt hời cho đỡ lạnh lòng
không? Chàng và Nàng xa cách, nhìn nhau nghen ngào qua mây nhịp cầu thương.

Như g. khói lửa nhen lòng thôn xóm loạn ly rồi cũng qua cầu. Dân làng
bất đầu chạy loạn.

Những bước chân chạy loạn dẫm lên thân cầu. Một tập rồi hai tập
người... Tiếng khóc than hòa với tiếng reo hò Ó hỡi! Cầu hời hời, thanh
một toa xe ngựa chở những cầu thương. Nhưng thôi rồi, hời g. hôn tàn tím
của mùa ly loạn đã cùng cầu lặn như g. ban chầu đêm ấm củi cùng g. từ
thôn xóm. Xa kia là rừng xa h. hoang lạ...

Nằm trong hoàng hôn sương muối, ai có nghe cầu khóc từ g. giọt trắng
lâm can

Trăng mùa xưa sao mà ngọt ngào, nắng chiều xưa sao mà dịu dịu! Vèo
một đêm trăng vô g. một thân tre bỗng rơi xuống lòng hời làm vỡ tan cả
mảnh trăng thế đêm nào.

KHI chúng tôi qua vùng La Ý với ba-lô dầm dề sương gió, thì chiếc
cầu gãy tan tành. Dưới lòng hời chỉ còn nhô lên một khúc tre rêu vàng bám
đầy.

Chiều thôn xóm vắng rơi vàng vọt, thoáng đêm đôi cánh bướm bạc màu.
Chúng tôi đi, nắng vàng và lên đôi vai co, có cơn gió trời hanh lý. Thăm
lặng nhìn gót chân nhau trên lối cỏ mòn, chúng tôi cùng ao ước có ngày trở
về nối hệ lòng cho thôn xóm, bắt đôi nhịp cầu yêu thương.

Thôn La Ý, một chiều nắng vàng

CHÂU LIÊM

LAM GIANG

Thanh thần vọng Lam Giang,
Lam Giang trường thu thủy.
Ngư miết đờ khừ lạng,
Ngư đương mè nhai hỷ.
Tỷ ngàn bằng bạc lồi,
Hồng đào kiến kỷ qui.
Nguy h.êm thắm non tằm,
Khuyh phúc d.ệc th.ên ý.
N.ã vọng Lam Giang đầu,
Thôn tằm thương sũy sũy.
Thành khùng nhứt thất tức,
Cốt một vô d.ề chí.
Như hà thế g.ân nhơn,
Thừa hiem bất t.ại t.ý.
Kh.ứ giả hà thao thao,
L.ã giả thương vĩ dĩ.
Đ.ể đức bản hảo sanh,
N.á d.ắc trường như th.ị.
N.ghị khu Thiên nh.ận sơn,
Điền t.ận ngũ bách lý.

NGUYỄN DU

SÔNG LAM

Sáng sớm ngó sông Lam,
Sông Lam nước ngập đến.
Cá vich chơi cón gò,
Trâu dê lạc bờ bến.
Bờ lở tựa sấm vang,
Sông vô như qui hiện.
Nguy hiem phải lòng an,
Ngựa nghiêng cũng trời khiến.
Ta ngó bên sông Lam,
Trong lòng luôn xao xuyến.
Chỉ sợ lở chơn ra,
Mạng người như mạng kiến.
Vì sao người trên đời,
Lâm nguy chẳng biết tòn.
Kẻ trước biết bao rồi,
Người sau còn mãi tiến.
Lòng trời vẫn hảo sanh,
Làm sao được vĩnh viễn.
Định xeo ngàn quả non,
Lấp bằng lối đáy biển

VÕ OANH dịch

TIỂU THUYẾT NGÂN
GIẢI NHƯT QUỐC TẾ 1952

Nguyên văn của ANNE PATOU
Bản Việt văn của GIANG TÂN

(Tiếp theo và hết)

Tờ báo lớn nhất ở Mỹ, tờ New York Herald Tribune liên lạc với những tờ báo ở Anh, Mỹ, Pháp... có sáng kiến mở ra một cuộc thi chọn truyện ngắn và tiểu thuyết ngắn hay nhất trên thế giới.

Có 23 nước tham dự vào cuộc thi văn nghệ này. Mỗi nước tùy theo lớn nhỏ chọn một hay hai hoặc ba tác phẩm gửi đi hội đồng chấm thi quốc tế.

Anne Patou, nữ văn sĩ Pháp đã đoạt giải thưởng đầu với tiểu thuyết ngắn nhan đề "Pourquoi" mà bạn Giang Tân phỏng theo sau đây để hiến các bạn đọc ĐỜI MỚI.

L. T. S.

NẾU như chiều nay hai luồng điện ở cặp mắt chúng tôi gặp nhau thì thật là không phải chuyện tình cờ, nhưng đó mới thật là một việc hữu ý. Nhưng cả hai chúng tôi ngồi lặng như hai tượng đồng. Rồi tôi cảm thấy khó chịu.

Ôc tôi nảy ra hai ý nghĩ đối chọi nhau. Tôi vừa muốn chàng không có mặt cạnh tôi, và tôi cũng ao ước chàng sẽ nói lên một tiếng. Cái ao ước ấy làm cho tôi có cảm giác như chàng nghe cả tiếng lòng tôi suy nghĩ. Tôi thẹn đến đỏ mặt.

Nhịp nháy tạm dứt. Mấy gã thanh niên ngồi lại vào bàn, và khẽ khàng nhấp chén. Họ chuyện trò huyền thuyên. Tôi cố gắng giữ lấy nét mặt thờ ơ như không tham dự vào cái vui huyền ảo ấy. Nghĩ cũng buồn cười, có lẽ chàng biết. Tôi thấy gương ngưng làm sao! Phòng nháy mỗi lúc một chặt. Cứ mỗi phút lại thêm khách.

lòng tôi. Một ý nghĩ buồn cười thoáng trong óc tôi. Tôi cảm thấy như từ nay đến giờ tôi đã phạm một điều gì bậy bạ. Tôi cũng không biết gây chuyện gì nói thêm nữa.

Chàng vẫn nhìn tôi với cái vẻ vừa dịu dàng, vừa đùa cợt. Tôi dần dần với cái cử chỉ hơi đứng đưng của chàng. Nhưng rồi tôi lại không cho là khó chịu. Tôi cảm thấy có một cái gì an ủi lòng tôi. Từ trước đến nay tôi không có cảm giác ấy. Hình như chàng cũng có ý sẵn sóc đến tôi. Tôi vui lên một chút.

Nếu tôi không nghĩ đến chàng nữa, đây là lỗi của chàng. Không ai chịu đắm đuối vào một người đàn bà khi họ không cảm thấy yêu người ấy. Tôi nghĩ rằng tôi đã yêu... và đối với chàng, tôi cũng muốn tỏ cho chàng biết tôi yêu chàng.

Dẫu sao, người ta cũng không nên nhút nhát lắm chi. Chàng đâu có phải chưa đến tuổi thành niên. Cả hai chúng tôi đã 30 tuổi rồi. Thường ra tôi cũng liều lĩnh lắm đấy chứ!

Tôi uống cạn cốc rượu một nhúm. Cay cay trong miệng. Sức men làm tôi choáng váng nhưng tôi cảm thấy hay hay.

Những gã thanh niên lại tiếp tục vào cuộc nhẩy. Có một gã nói với tôi: Khi nào thông thả sẽ gửi cho tôi một lá thư. Cậu con trai này phiền quá! Nhưng thời cũng được!

— Sao ông không vui với chị em?

— Tôi không thích có ai!

Chàng trả lời chỉ một câu như vậy rồi quay đầu. Giữa chàng và tôi, không khí trở lại khó thở như chúng tôi đứng xa cách nhau hàng bao nhiêu cây số.

Tôi bắt đầu suy nghĩ, suy nghĩ chặc chặc rồi tôi cảm thấy khó chịu, khó chịu lạ! Tôi dần dần hiểu vì sao chàng lại nói như vậy. Gợi lại một kỷ ức. Đứng rồi! Chắc chắn như thế. Tôi có những nét giống con người chàng đã yêu vì như thế mà chàng thường ngắm tôi? Trên bàn, tôi rót mấy ly rượu đầy ắp. Tôi tự thấy tôi là một đứa con gái khốn nạn. Tôi không còn hy vọng gì nữa!

— Không! nhưng mà tôi đã tưởng tượng những gì?

Tôi đã mơ ước những gì?
— Một người đàn ông như chàng. Buồn cười quá! Có lẽ người ta cho tôi sắp điên chàng?

Chàng đặt tay lên cánh tay tôi. Nếu chàng không cắt lạnh đi, có lẽ tôi khóc mất.

Chàng nhẹ hỏi tôi:

— Có thích rượu sâm banh thứ chính hiệu không?

Tôi có bao giờ uống thứ ấy nhưng tôi vẫn cần mới gạt đầu có vẻ thích thứ rượu

ĐỜI MỚI 50

hơi nồng đó lắm. Cỗ tôi ngهن ngáo cảm động.

Chàng lịch sự làm sao! Với chàng, tôi chẳng biết từ chối gì cả. Tôi chắc chắn chàng không có ẩn ý gì khi chàng hỏi đồ ý kiến tôi:

— À! Chúng ta cố kiếm một chai, nếu ở đây có sẵn thì tuyệt!

Chàng đưa tay ra vẫy, nữ tiếp tân chạy đến. Ông chủ tiệm tự tay mang lại cho chúng tôi chai rượu ra chiều kính cẩn lắm. Giang vừa nhẩy vừa chơi nghịch thức cái chỗ vào một cặp khác, nhìn tôi cười.

Tôi ngồi thẳng người, nhìn quanh gian phòng.

— Lần này là lần cuối cùng tôi đến đây.

Nói xong, tôi nâng ly đựng ly chàng.

— Chúc ông sức khỏe.

— Chúc cô gặp nhiều hạnh phúc.

Gian phòng dờ ngót. Khách lần lượt ra về. Giang nhìn về phía tôi khẽ nháo nháy mắt. Tôi làm họ không hiểu gì ráo. Nàng đâm ghét tôi, thất vọng, nàng đưa tay nói lên một câu:

— Thôi ngày mai vậy!

Nàng giận tôi rồi! Thấy vậy, tôi đang sống đây! Trong giờ phút này, đối với tôi không còn gì quý nữa cả. Gần chàng là tôi mãn nguyện lắm rồi!

Tôi nghe giọng lời nói và hình như giọng tôi vọng ra xa lắm, vọng qua cả màn âm thanh lộn xộn trong không gian. Cũng không phải giọng tôi, cũng không phải chỉ một mình tôi nói, vì giọng của chàng, tôi mơ ước tượng cũng là giọng của tôi. Cũng hơi lạ đấy!

Tôi nhìn lên tường. Tường vách như xoay điên đảo và muốn kéo tôi theo.

Lúc này chàng ngăn tôi đứng uống thêm nữa. Bây giờ thì vừa rồi. Tôi ghi chặt lấy cái ly xem về dư tyn làm cho chàng phải phì cười và để mặc tôi nhún nhún làm gì thì làm. Người ngoài xem có thể nói rằng ông bỏ đang đùa đùa với đứa con gái. Có chàng đó, tôi có cảm giác như được che chở nhiều lắm.

Thương thương uống, rượu để giải khát, nhưng hôm nay uống là để thưởng niềm vui. Ừ! Phải rồi, tại sao lại không vui? Có lẽ đáng gì có niềm vui ấy như người ta tưởng! Tôi cứ ước đêm dài bất tận và không khi như thế này cứ kéo dài mãi mãi.

Tôi nhìn những người xung quanh với cái nhìn vại cũng không khinh khi mà cũng chẳng vừa ý. Soi mặt trong gương, đêm nay tôi vào ý lạ! Gương mặt tôi xanh quá! Mắt tôi lấp lánh như những tia ánh sáng chiếu vào mặt nước hồ thu. Mi tôi nhấp nháy mau lẹ và miệng tôi ươn ướt.

Có phải là tôi nữa không? Tôi đủ can đảm. Tôi đủ liều lĩnh. Tay tôi để lên

ĐỜI MỚI 50

bàn. Tôi ghé mặt sát chàng. Tôi hiến cả cho chàng đây, chàng ơi!

Sung sướng rồi! Mắt chàng nhìn tôi. Tôi cảm thấy còn thú hơn tay chàng quàng vào thân tôi.

Rót cho tôi nữa, chàng ơi! Tôi muốn nói một cái gì với chàng đây. Tôi há hốc miệng như để trút hết những gì đang làm cho tôi ngهن ngáo chưa nói ra được.

Chàng nhìn tôi về mặt buồn rầu và với giọng chắc nịch mà tôi tưởng không bao giờ tôi lại phải nghe giọng ấy.

— Bây giờ có hãy về. Phải về. Ngoan ngoan đi về nhà. Tôi xin lỗi cô còn phải ở lại đây một chốc nữa. Tôi không thể nào tiễn chân cô được, nhưng tôi sẽ nói

với một nữ tiếp tân ở đây thay tôi trong cái việc ấy. Ồ! Sao lại muốn khóc như thế?

Chàng nói chưa xong, mắt tôi đã đầm đìa giọt ngấn, giọt dài. Tôi nắm chặt lấy tay chàng, để lên bàn tay tôi.

— Không thể được. Anh nỡ để em về một mình đấy ư? Anh bỏ em. Có lẽ nào!

Lần này chàng không thể ngăn tôi nói nữa. Tiếng nói phát ra mau lẹ cũng như những hạt nước mắt của tôi lăn chảy xuống má. Tôi nói liên tiếp, nói một hơi dài.

ANH không có quyền như thế!

Anh nghe chưa? Anh không có quyền như thế! Em đã mơ ước đến anh. Bao lần em mơ ước đến anh. Em đã thầm kín yêu anh. Ngày và đêm, anh sống mãi trong lòng em và giờ phút này anh nỡ đối xử với em như thế sao?

Nếu có một lần nào, anh cho em hiểu rằng, anh khinh em, ừ, giữa tình đôi ta có thể đoạn tuyệt được; nhưng em thấy rằng anh cũng có một tâm tư như em khi mỗi lần em gặp lại anh kia mà! Hay có lẽ, con người em làm cho anh nhớ đến một hình ảnh nào chăng? Hình ảnh một người đàn bà nào phải không? Có phải vì thế không?...
Tôi thở hắt ra, lại tiếp ngay.

— Anh còn muốn em làm gì nữa, trong

lúc anh ở trước mặt em và anh vẫn còn yêu em? Nhưng dẫu sao, anh sẽ hôn lấy em; sẽ choàng em vào trong cánh tay anh. Bao lần em mơ ước như thế!

Nơi nào em cũng thấy hình ảnh anh, từ trong nhà đến ngoài ngõ. Có nhiều lúc, em chạy đuổi theo bóng một người đàn ông sắc phục, dạng di hơi giống anh. Cũng lắm khi, em như điên dại. Ngồi một mình ở nhà em nhắc đến anh lớn giọng, và lúc em mặc một chiếc áo dài, em tự hỏi không biết cái áo này có làm cho anh bằng lòng không? Em đã thay đổi cách ăn mặc, lối trang sức, chắc anh cũng để ý chứ?

Tất cả những hy sinh nho nhỏ ấy cũng chỉ vì anh, vì em biết cái lỗi anh ưa thích. Người ta cũng không cần phải thông minh lắm để hiểu nỗi khổ tâm một người con gái khi họ yêu. Anh có biết anh đã làm em đau khổ như thế nào không? Cho bạn em oán ghét em như thế nào không? Em không mền họ nữa. Nhưng bạn gái giận đối em, các bạn trai ghét thêm em. Đến cả gian phòng ngủ yêu dấu của em, em cũng thấy lạc lõng. Em sống lại đây cũng vì còn có anh, em sống chỉ vì em có anh.

Em quá tưởng tượng, nhưng những cái em tưởng tượng nó sống với em như sự thật anh à! Công việc em làm, xem ra nó tồi lắm. Em muốn học hỏi, muốn hiểu biết: Ra đời đây em được anh cho lại nguồn sống, bây giờ anh nỡ bỏ em. Bây giờ em biết làm gì đây? Và còn lại gì cho em đây? Anh muốn gì?

Tôi im bặt. Tôi không biết nói gì thêm nữa. Cầm tôi run lên. Ngón tay tôi trắng nhợt ra và co rúm lại.

Chàng cúi đầu. Chàng đưa tay từ từ vuốt hai bàn tay tôi. Tôi biết rằng chàng sắp nói. Tim tôi như ngừng lại.

Trời, Đất, Thần Phật ơi! Làm sao cho chàng đừng buông tôi ra! Tôi không muốn mất chàng.

Tôi chờ đợi. Tôi nhìn vào mắt chàng. Hình như chàng cũng đau khổ lắm! Nhưng nỗi đau khổ của chàng không giống nỗi đau khổ của tôi. Có lẽ tình nhân nhục từ lâu là tính quen của chàng. Chàng đau khổ và chính vì tôi chàng có vẻ thương hại cho tôi. Nhưng chắc chắn chàng cũng đau khổ.

Điệu nhạc lại ngừng một lần chót nữa. Nhạc công thu xếp nhạc cụ. Chiếc đàn dương cầm thu vào vỏ trong như một chiếc linh cữu. Các nữ tiếp tân chòng ghề lên bàn. Bên phòng cả phê vẫn nổi lên tiếng rí rào. Vài khách quen thuộc phòng nhẩy còn rần ở lại nước cạn ly cuối cùng.

Im lặng... Hôm nay cũng như mọi ngày. Riêng tôi, tôi lo âu chờ đợi chàng nói lên một tiếng. Tôi tưởng rằng nếu chàng rời tay tôi, tôi sẽ ngã xuống, ngã
(xem tiếp trang 31)

SÓNG CẠNH XÃ HỘI, BẠN ĐÃ NHÌN THẤY HAI CON ĐƯỜNG—
CÓ THỂ NÓI—MỘT SỚM, MỘT CHIỀU XOAY CHUYỀN ĐỜI BẠN :
* MỘT ĐƯỜNG LẠNH LÙNG NÉM BẠN XUỐNG HỒ XA HOA,
TRUY LẠC RỒI LẦN LẦN TÀN PHÁ CƠ THỂ TRẮNG KIẾN, TINH
THẦN SÁNG SUỐT ĐỜI HOA GẮM TÀI HOA CỦA BẠN :
* MỘT ĐƯỜNG BẠN PHẢI BỀN BỈ, HÀNG HAI CHIẾN THẮNG
CÌNH MINH, CHIẾN THẮNG VỚI NGHỊCH CẢNH, CHIẾN THẮNG VỚI CẢM
ĐÓ... HẦU THONG THẢ ĐƯA BẠN LÊN ĐỈNH ĐỒI, MỘN NÚI THANH CAO
HƯỞNG LÀN KHÔNG KHÍ THƠM THO, TRONG MẬT.

QUÝ BẠN HÃY ĐÓN ĐỌC :

NHÂN TÌNH ẤM LẠNH

Tiêu thuyết của **HỒ BIỀU CHÁNH**
ĐỀ SUY NGẪM Ý KIẾN TRÊN KIA.

Nhà xuất bản PHAN YÊN

109, Đại lộ Gallieni

SẼ PHÁT HÀNH NAY MAI

BAO NHIÊU NĂM DANH TIẾNG

Y-si **LÝ TRÁT** vẫn hằng ngày chần mạch và bốc thuốc
cho các quý vị thân chủ xa gần đã hết lòng tin cậy nhà thuốc
QUẢNG-AN-HÒA 169 Verdun Chợ đũi—SAIGON. Và để
đền đáp tấm lòng chiều cổ của quý vị bền hiệu càng cố gắng
gia công bào chế thuốc cao **HO QUẢNG AN TIÊN**
có tiếng bổ phổi ngừa lao trị các chứng ho và nhất là ho lao
ho sút huyết ho sản hậu thật công hiệu ! Và thuốc **DƯỞNG**
THAI QUẢNG AN HÒA bổ huyết an thai, trị các bệnh của
đàn bà có thai khi sanh mau lẹ đưa con rất dễ nuôi. Thật Hay.

TỔNG PHÁT HÀNH :
QUẢNG AN HÒA
169 Verdun, Chợ đũi—SAIGON

THI THƠ NGUYỄN THỂ TÀI

43, Schroeder—Chợ mới Saigon.

25.000\$

Những ai trả lời đúng các câu hỏi sau đây
sẽ được thưởng 25.000\$: 1) Tiệm vàng
NGUYỄN THỂ TÀI và chỉ nhánh là
tiệm vàng **THỂ HÙNG** có 2 cặp và 1
ngựa ngồi ở cửa tiệm để làm gì ?
2) Ai cần tiền xin đem vàng lại bán cho
NGUYỄN THỂ TÀI 100\$ mua bán chỉ
ăn lời 6\$ nghĩa là gì ? 3) Tôi và....
người đoán bài số..... hay nhất. Xin
đọc kỹ bài này và cắt nó cắt đi để dự thi.
Ngày 12-4-53 sẽ đăng điều lệ.

THI THƠ BÀI 853

À này em hỏi Xuân Lan. Em nay sắp
phải tình dang xuất gia. Lấy chồng lựa cho
thật thà, Lâm ân cần kiệm em đã sướng
thần, Nhưng nghe anh dặn ân cần. Muốn
cho sung sướng tâm thần sau này. Thì đầu
em có lấy ai. Cũng cần kén thứ vàng mười
sinh hôn. Em xem ở nội Saigon. Đầu bán
vàng thật tốt hơn mọi nhà. Thì em cứ việc
thách ra. Buộc nhà trai phải sắm mà sinh
hôn. Em nghe thiên hạ thường đồn :
Nguyễn thể Tài tiệm Saigon hiện nay.
Tiếng tăm dậy khắp đông, tây. Là tiệm
vàng nên ít ai sánh bì. Người nào sắm
được vàng y Thể Tài họ Nguyễn em thì
mới ưng. Vàng ấy em mến vô cùng. Chỉ
mong cho chóng lấy chồng mà thôi. Ai hỏi
em nhất định đời... Sinh hôn bằng thứ vàng
mười tiếng danh. Của Nguyễn thể Tài Sài
thành. Thì em mới được an đành dạ này.
Khả khen em cũng khôn thay.

THUY TINH
(lãnh tiền rồi)

COSARA

5-13 đường Turc Saigon

(Giấy nói 21.357 - 21.131 card 584)

Do sự chỉ huy của một người Việt.

Vận tải hàng không

Máy bay DAKOTA DC 3.

Sóc Trăng—Cap Saint Jacques—Pnom Penh—Phan Thiết—Dalat—Nhatrang—Banmethuot—
Vientiane—Tourane—Huế—Đồng Hới—Hà Nội.

Vận tải đường bộ

CARCOSARA

Saigon—Mỹ Tho—Saigon Saigon—Sà Đức—Saigon.

Cho mượn đi các thị trấn ở toàn cõi Nam Việt.

HÃNG SƠ'N ALBATROS

danh tiếng và lớn nhất Việt nam

180-182 đ. Lê-Lợi—Saigon (Giấy nói : 20.736)

Nhà máy tại Phú Nhuận-Già Định

PEINTOLAC
PEINTOLUX
VERNISSÉE
PEINTEMAIL

CELLULOSIQUE
ALBATROS

Kỹ nghệ tân tiến của người Việt Nam với kỹ thuật theo kịp lịch trình
khoa học các nước tiên tiến trên hoàn cầu, hoàn toàn bằng máy móc

ĐÔI MỚI số 50

Brillantine BOBEL

là sản phẩm Việt Nam
bảo chế đúng như bri-
llantine Âu Mỹ, dùng
toàn thượng phẩm với
nước cốt dầu thơm
thiên nhiên (naturel)
gần 900 đồng một kilo,
nên...

Brillantine BOBEL

không làm cho nhưc
dầu và rụng hoặc có
trứng tóc.

Nhà sản xuất
PHƯƠNG MAI
187 F. Louis—Saigon

ĐÔI MỚI số 50

ĐẠI BỒ TỬ LẠI HUYẾT

Thuốc bổ máu
lọc máu, làm
cho máu huyết
tươi tắn
bớt mệt

CHỦ TRỊ :
máu huyết suy kém ăn không
ngon ngủ không được lao tâm
lao lực, hình người không
đều vàng vọt mất thần hiệu

VẠN HÒA ĐƯỜNG
28 Đường Kỳ Hòa CHOLON

CAO & BANG

HOÀN CẦU
ĐINH-KINH-TÂN
"Nhãn hiệu "TRÁI ĐẤT"
Phục vụ thuốc cải tử hồi sinh vô giá
Giải phong nhiệt, trừ đàm, trị bệnh.
trẻ em nóng mình, ăm đầu, ho hen khò
Hết: tan tã và kinh nguyệt v...
Bảo đảm độc nhất vô nhị.
TỔNG PHÁT HÀNH
HOÀN-CẦU ĐƯỢC PHÒNG
99, QUAI DE BELGIQUE SAIGON
có bán
khắp nơi

HOÀN-CẦU ĐINH-KINH-TÂN
HOÀN-CẦU ĐƯỢC PHÒNG
SAIGON
thuốc này khi phong trừ đàm
định kinh cơn đau giải
nhiệt, hiệu lực rất hay.

BÀ ĐÀ SƠN QUÂN
TỰ BÀY LAU
CỦA
VÔ-VĂN-VÂN
VĂN ĐUNG ĐÀU
CHUYÊN TRỊ
TỬ CUNG
VÀ
BẠCH-ĐẠI
TIẾNG VANG LUNG
KHẮP CẢ ĐÀU ĐÀU

CHU NGANH
229 ĐƯỜNG LÊ-LỢI SAIGON

NHÀ CHỤP HÌNH :

BACH LAN

48 Thái lập Thành (Verdun)
chụp hình thật giống, đẹp, giá phải chăng.
Đặc sắc: Trá hình và tô màu thật mỹ thuật

Hãng đúc **TRÍ ĐỘ**

Số 87, đường Arras—Saigon— Điện thoại số 21,133

Lành đúc tiện rèn và làm đồ nguội các khí cụ và máy móc
bằng sắt đồng gang nhôm thép. Kỹ nghệ Việt-Nam rất tinh
xảo chẳng kém kỹ nghệ ngoại quốc.

Col Indéformable

TOCODA
272, ĐƯỜNG HUY-BINH CHỢ-LỚN

Chưa một ai sau khi đọc

Bên hào Vạn lý

mà không khen hay.

Lời văn nhẹ nhàng

Cốt truyện đáng cho ta suy
nghĩ...

Có để bán khắp các
hiệu sách

Giá 25 \$

ĐÃ CÓ BÁN KHẮP NƠI :

Cô gái đẹp
và Con quái vật

ĐỜI MỚI số 50

**NHỊ
THIÊN
ĐƯỜNG**
danh tiếng
lâu năm

**Trị bá chứng
hay nhứt**
47 Canton CHOLON

**QUÁN QUẦN
TỪ ĐIỂM**

Téléphone : 402

Số 2 và 16 đường
des Artisans
CHOLON

**SIÊU QUẦN
từ điểm**

Téléphone : 580

Số 440, đường
Marins — CHOLON

THUỐC RƯỢU

Nguyễn Văn An
34 MAC MA HONG
SAIGON

là một Nổi Hào.
Ba ngày Xuân ai ai
Cũng đến mua để làm
Quà biếu Tết.

MỘT VỊ THẢO CHU TANG
THUỐC RƯỢU NGUYỄN VĂN AN
CỦA

Đại tửu lâu

SOAI KINH LAM

446, đường Thủy Bình — CHOLON. Téléphone N° 169

**PHÒNG RỘNG RÁI, MÁT MỀ ĐẶC BIỆT
CHIỀU ĐÀI ÁN CẦN**

Nhận đủ tiệc trà, tiệc rượu, lãnh bao dọn tại nhà

Retenez cette adresse :

Grand Restaurant SOAI KINH LAM

496 rue des Marins, Cholon

SALLES CONFORTABLES, SPECIALITÉS
CHINOISES, ACCUEILS CHALEUREUX.

Thuốc ho trái nhả
PECTO-CHERRY

TRỊ HO, NGỪA LẠO
CHO NGƯỜI LỚN
MÀU ĐỎ HỒNG, MÙI THƠM NGỌT
RẤT DỄ UỐNG

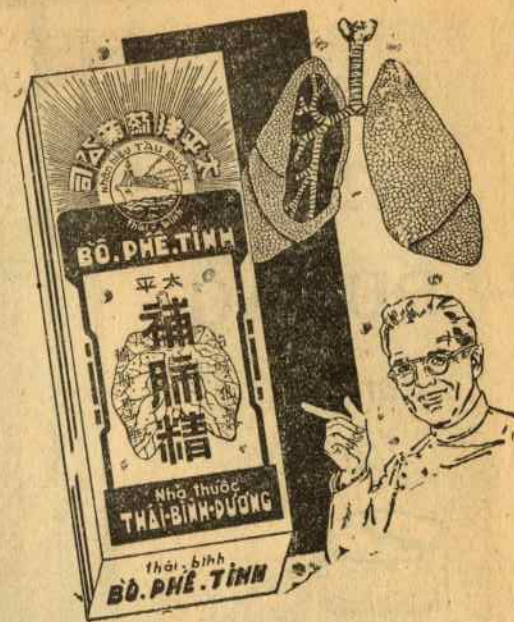
Đại lý tại Việt Nam
NHÀ THUỐC KIM-QUAN
SỞI CHỢ MỚI - SAIGON

Nhà thuốc chánh
SOLIRÈNE
(Pharmacie Principale Solirène)

Dược sư
ĐÀO TRỌNG HIẾU
Tốt nghiệp trường
Đại học Paris

Trước nhà hát Tây - SAIGON

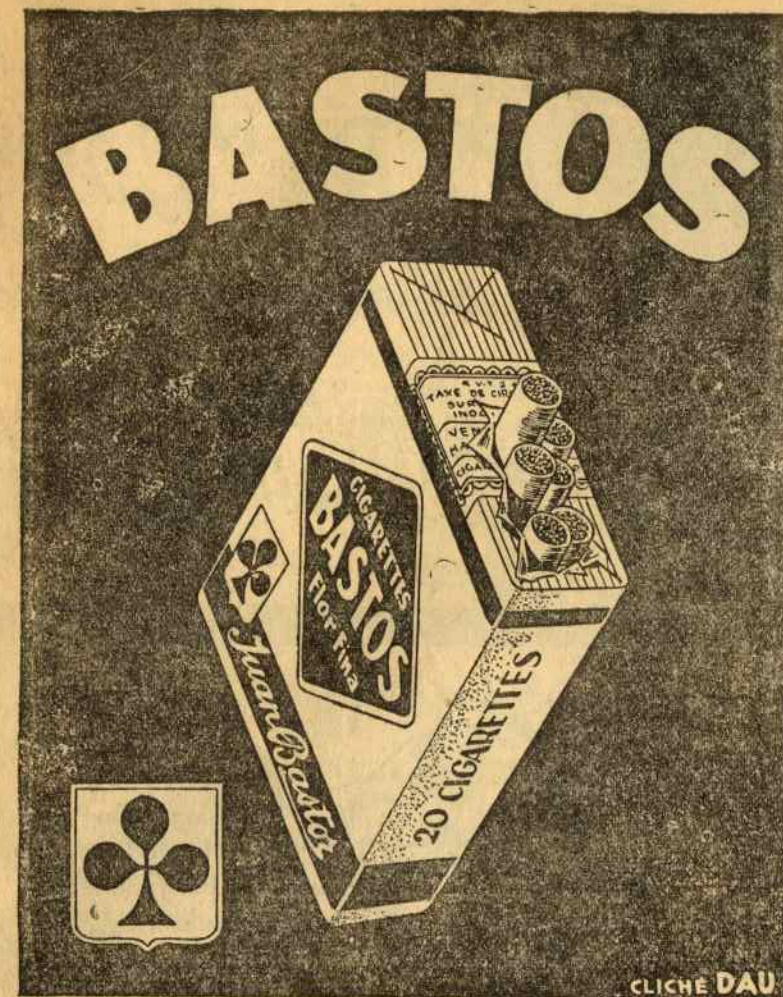
HO ! HO ! HO !

**Thái Bình
Bồ Phế Tinh**

Nhãn hiệu **TÀU BUỒN**
Chuyên bổ phổi, nhuận phổi,
gián hỏa, trừ đàm và trị các
chứng ho bất luận mới phát
hay ho lâu

Nổi tiếng thật nhiều
Có bán khắp nơi

Nhà Thuốc
Thái-Bình-Dương
25, Rue des Artisans
CHOLON

Bát Tô tuổi đã dư trăm, nghìn tám ba tám (1838) là
năm ra đời.

Mùi ngon thơm diệu tuyệt vời. Ai người rành điệu
lại người không ưa.

Một người bạn luôn luôn trung thành

Chải

GOMFIX

người đẹp
thêm và trừ
tuyệt trụng tóc
và dễ tắm gội.

Mỗi gia đình sáng suốt
nên chủ ý mua sẵn :

1. - 1 gói

BEKINAN Tiên

(Euquinine active)
cho trẻ em

Thuốc ban nóng thần hiệu
Quần thù số 1 ban nóng trẻ em

2. - 1 hộp

LONKINAN Tiên

(Quinine active)
cho người lớn

Thuốc rét thần hiệu
Trị ban nóng và rét rất hay
Hygiène --- Santé --- Qualité

Pharmacie Tiên

98, Bd. Bonard - SAIGON

STUDIO HADI

PHOTO CINÉ

32 A.B.e A. Garros - SAIGON

MỸ THUẬT

GIÁ PHẢI CHẴNG

Hội hè, tiệc tùng nhiếp ảnh không
tính sở phí, không buộc lấy hình.

NHỚ MUA GIẤY SỔ

**Hồng Thập Tự
Việt Nam**

Một dịp giúp đồng bào
chớ bỏ qua!

SỐNG MỚI : thì chết cũng
phải mới làm sao cho ăn nhịp :
**HÒM TÂY XE XÁC
KIỀU TÂY.**

Gọn gàng đẹp để mà đúng
lối tan khó.

Chiếc xe tang Kiều Tây ở
Pháp vừa mới lại ở hàng :

TOBIA

224 Paul Blanchy - Tân Định

CLICHÉ DAU

Atelier : Tél. Cardi 857

Nguyễn văn Dầu

17, Đ. Hữu Vĩ — SAIGON — Tél. 21.651

Chuyên môn khắc

bản kẽm

ĐỂ IN

LÂU MÒN

SẠCH

RÕ ĐẸP

MỘT TIN ĐÁNG MỪNG

Quyển sách «CHÂM CỬU THỰC HÀNH» của Ô. Lê chỉ Thuận đã khảo nghiệm 47 năm, nay đã xuất bản. Văn viết rất giản dị ai đọc cũng hiểu và có thể thực hành trị liệu được ngay. Sách bìa da dày 100 trang và có 2 tấm hình lớn 100x10 c-m chỉ «huyệt» rõ ràng rành mạch. Đối với ai ở xa lương y mà phải gặp các bệnh gấp rút như Thiên thời. Trùng phong á khẩu, Đau bụng bảo, Trúng thực, cơn nít Kinh phong và nhiều bệnh nguy cấp khác vân vân, mà có quyển sách «CHÂM CỬU THỰC HÀNH» này trong tay; thì thật là một sự đỡ đần không phải nhỏ.

Soạn giả đã kinh nghiệm 47 năm, có trị liệu nhiều bệnh kinh niên, phần nhiều đều động mạnh. Nay đem khoa cổ truyền quý báu này của Ông Thuận, mà truyền bá ra để giúp ích cho đồng bào.

CHÚ Ý : Ai muốn mua xin gửi thư hoặc đến nhà. Theo địa chỉ : Ô. Lê chỉ Thuận. Số 50-8 đường Duy tân (Gar-cerie) Tân định — Saigon.

Nhà khiêu vũ **ARC EN CIEL**

52-59 ĐƯỜNG JACCARÉO — CHOLON

MAGDOLA giải trí khêu lòng hiếu kỳ tất cả thành phố

TUẦN BÁO « ĐỜI MỚI »

Giám đốc : VĂN LANG

Quản lý : TRÁC ANH

In tại nhà in riêng Đời Mới
117 Đại lộ Trần Hưng Đạo — Chợ Quán
(Giấy số 703)

Quản lý : 9 đại tá Grimaud (Chợ Thái bình)
Saigon

ĐỜI MỚI GIÁ DÀI HẠN Ở NAM-VIỆT

MỖI SỐ . . . 5\$

4 tháng 20\$	3 tháng 60\$
6 tháng 120\$	1 năm 240\$

Đổi địa chỉ xin cho nhà báo biết để tránh thất lạc.

Phiếu

Số 20

Bạn « ĐỜI MỚI »

để dự cuộc « NGẠC NHIÊN » của nhà báo Đời Mới

Bạn hãy cắt đủ số phiếu này, bạn sẽ thấy nó giúp ích bạn rất nhiều

(Đời Mới số 49)

(xem Đời Mới từ số 33)
Truyện dài của T. T.

TÓM TẮT. — Sau cuộc hôn nhân, mặc dầu Trọng Thủy hết sức yêu vợ, chàng cũng không sao quên được phận sự của cha giao phó.

Vì thế trong đêm tối có kẻ gian lén vào đền thờ thần Kim Qui, nhưng gặp phải viên tướng canh phòng đánh đuổi. — Sĩ Hùng bắt được một mũi tên bắn văng chớp mào viên đốc quân, và nghi là của Linh Từ. — Chàng đi tìm gặp Linh Từ đang say mèm không hay biết chi hết.

53. — Giọt sương mai còn đọng trên cành liễu tiếng chim chóc hết vang buổi bình minh. Trọng Thủy ngồi bên án thư suốt đêm nay trên bàn ngọc bạch lạp đã gần tàn le lói chút ánh sáng yếu ớt.

54. — Mỵ Châu có ở nơi nương ấm con đến bên chồng. Đứa bé trông xinh xắn khêu khỉnh đưa tay đòi cha. Nàng trao con cho chồng và ngồi xuống bên cạnh.

Chị em áo ngự hàn bằng lông thiên nga trắng mượt càng tăng làm vẻ yếu kiều của công chúa.

55. — Công chúa nhìn chồng âu yếm.

— Phò mã không nên quá lo buồn. Em đã cầu nguyện cho Phụng vương mau bình phục để chàng sớm trở lại.

Trọng Thủy cúi xuống hôn con, tay mân mê chiếc áo thiên nga của vợ.

— Công chúa cố nhớ lời tôi dặn không? Mỵ Châu gật đầu cười : — Em chắc quên Mỵ Châu hôn hôn đến phố khuây nữa. Dù vậy, em vẫn ghi nhớ lời chàng.

56. — Tiếng có ngựa dừng lại ngoài sân. Linh Từ bước vào.

Trọng Thủy hôn con một lần nữa và trao lại cho vợ. Chàng uể oải đứng lên, cài gươm vào lưng. Chàng vịn vai vợ, dặn dò vài câu.

57. — Trọng Thủy thốt lên luyến luyến. Chàng nhìn lại vợ đứng ở cửa phòng con tựa bên cửa đưa tay vẫy. Mặt chàng như mờ tay chân bỗng nhiên rã rời.

Con ngựa lồng lên, mũi si ra như khói, phóng vút đi trong chớp mắt. Chàng mê đi như người mất trí.

58. — Bóng người ngựa càng lúc càng xa, càng nhỏ đi biến dần trong lớp bụi mù...

Đứa bé bập bẹ trong miệng vài tiếng kêu khờ khạo, nhún nhún trong lòng mẹ. Mỵ Châu thấy lòng mình se thắt lại. Hai giọt nước mắt lăn dài trên má. Nàng lầm bầm : — Nhưng chàng đã hứa trở qua có trẻ lắm là mười hôm.

CUỘC THI « ẮN ẢNH » ĐỜI MỚI

7

8

9

10

11

12

ĐIỀU LỆ

CUỘC thi ăn ảnh có mục đích khuyến khích những bạn yêu chụp màn ảnh có dịp biểu lộ ước muốn đóng phim của mình.

Điều lệ:

1.— Cuộc thi mở ra cho tất cả người Việt-nam (không phân biệt nam, nữ và tuổi tác).

2.— Mỗi người dự thi có thể gửi đến một tấm ảnh chụp rõ mặt mình (cỡ 6×9), và sau mỗi tấm ảnh phải ghi tên họ, tuổi, bề cao và số cân nặng.

3.— Muốn dự thi, mỗi tấm ảnh phải kèm theo phiếu dự thi (in trong trương 42).

4.— Tất cả những ảnh gửi đến dự thi đều đăng lên báo ĐỜI MỚI, theo thứ tự trước sau tòa soạn nhận được.

5.— Ban chấm thi gồm có 7 người: hai nhà chuyên môn điện ảnh, hai nhà nhiếp ảnh, họa sĩ và 2 nhân viên

tòa soạn ĐỜI MỚI. Những người dự thi không được dự vào ban giám khảo.

6.— Có 10 giải thưởng, chia ra:

— 3 giải cho bạn gái.

— 3 giải cho bạn trai.

Giải nhất: một ngàn đồng.

Giải nhì: năm trăm đồng.

Giải ba: ba trăm đồng.

Và 4 giải khuyến khích, mỗi giải hai trăm đồng.

Tổng cộng tất cả là bốn ngàn bốn trăm năm mươi đồng.

7.— ĐỜI MỚI sẽ mời tất cả những bạn được giải đến Saigon để dự quây trong một cuốn phim ngắn (film de court métrage) theo chuyện phim của ĐỜI MỚI trình bày và do một ban điện ảnh chuyên môn cộng tác với ĐỜI MỚI thực hiện. Cuốn phim của các bạn « Dự thi ăn ảnh » đóng sẽ chiếu ở các rạp chớp bóng trong nước. Những bạn ở xa, ĐỜI MỚI sẽ chịu phí tổn đến Saigon.

8.— Những bạn dự thi phải theo đúng các khoản trong điều lệ này.